

PREGLED PODATKOV ZA KRAVE ČRNO-BELE PASME S STATUSOM ODBRANE BIKOVSKE MATERE V LETU 2009

Priprava: Betka Logar, Kmetijski inštitut Slovenije

Vir podatkov: Centralna podatkovna zbirka Govedo, Kmetijski inštitut Slovenije, pregled pripravljen glede na stanje v registru BM dne 15.07.2009

Za leto 2009 je bilo v Sloveniji odbranih 127 bikovskih mater (BM) črno-bele (ČB) pasme, kar je precej manj kot v preteklem letu, ko je bilo odbranih 167 BM. Na novo je bilo odbranih 37 BM, ostale so imele status odbrane BM tudi že v prejšnjem letu. Število bikovskih mater in število rej z odbranimi bikovskimi materami v letu 2009 po zavodih je prikazano v tabeli 1. Največ BM je bilo odbranih na področju zavoda Kranj.

V tabeli 2 so prikazani očetje, katerih vsaj pet potomk ima status odbrane bikovske matere v letu 2009. Med bikovskimi materami je največ potomk bikov Jamnik, Faust-ET in Addison.

Tabela 1: Število bikovski mater (BM) in število rej po zavodih

Zavod	Število BM	Število rej BM
PT	25	18
CE	23	12
KR	47	25
LJ	20	12
NM	12	11
Skupaj	127	78

Zavod - Območni zavod Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije; MS - Zavod Murska Sobota, PT - Zavod Ptuj, CE- Zavod Celje, KR – Zavod Kranj, LJ - Zavod Ljubljana, NM - Zavod Novo mesto

Tabela 2: Očetje, po katerih so odbrane vsaj tri bikovske matere (BM)

Oče	Število BM
JAMNIK	9
FAUTUS-ET	8
ADDISON	7
BIZ-ET	6
ADELHI	5
MASKO	5
ADI	5
ADIS	5
HUGO	4
BOJER	4
HUNT	4
CEVIS-ET	3
RUBEN	3

Lastnosti mlečnosti

Pri pregledu lastnosti mlečnosti so podani rezultati za odbrane bikovske matere ČB pasme s statusom BM v letu 2009. Ločeno so prikazana povprečja vseh zaključenih standardnih laktacij (tabela 3) in povprečja v prvih standardnih laktacijah (tabela 4). Povprečja za lastnosti mlečnosti BM so primerljiva s tistimi za leto 2008. Nekoliko večja je le povprečna mlečnost v prvih standardnih laktacijah (za 41 kg). Povprečna mlečnost vseh standardnih laktacijah je za 2627 kg mleka višja od slovenskega povprečja za ČB pasmo v letu 2008.

Tabela 3: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah črno-bele pasme v letu 2009

Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
PT	25	9795±822	403,5±55,0	4,13±0,53	323,6±24,3	3,31±0,16
CE	23	9964±576	418,4±50,1	4,20±0,45	327,4±23,8	3,29±0,17
KR	47	9797±905	405,5±51,6	4,14±0,41	321,9±35,4	3,29±0,18
LJ	20	10254±978	398,4±55,2	3,88±0,29	340,9±30,1	3,33±0,14
NM	12	9537±888	377,3±51,7	3,98±0,59	316,5±22,8	3,33±0,20
Skupaj	127	9874±859	403,7±52,8	4,09±0,45	325,7±30,0	3,30±0,17

N - število BM za katere so prikazani podatki

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 4: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji pri bikovskih materah črno-bele pasme v letu 2009

Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
PT	24	9074±770	367,0±49,4	4,05±,49	298,6±21,8	3,30±0,18
CE	23	9208±763	384,0±41,5	4,19±,46	301,4±20,8	3,28±0,16
KR	47	8820±961	365,0±44,3	4,15±,39	290,6±35,9	3,30±0,20
LJ	20	9492±1096	368,7±47,6	3,89±,28	315,7±33,8	3,33±0,17
NM	12	8724±640	348,5±39,1	4,01±,47	287,8±20,6	3,30±0,14
Skupaj	126	9037±915	367,9±45,1	4,08±,42	297,8±30,5	3,30±0,18

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Plemenske vrednosti

V tabeli 5 so prikazane plemenske vrednosti (PV) za lastnosti mlečnosti v standardni laktaciji. Plemenske vrednosti izhajajo iz zadnjega uradnega nacionalnega obračuna plemenskih vrednosti, ki je bil izveden na Biotehniški fakulteti, Oddeleku za zootehniko.

Tabela 5: Povprečja in standardne deviacije plemenskih vrednosti za lastnosti mlečnosti za krave črno-bele pasme s statusom bikovske matere v letu 2009

Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)	IBM
PT	25	919±345	29,6±14,2	-0,07± 0,25	29,0±8,2	0,04± 0,11	86,0±7,2
CE	22	832±295	29,0±12,1	-0,04± 0,27	26,6±6,0	0,05± 0,09	84,4±6,5
KR	44	776±330	29,0±14,7	-0,03± 0,26	25,2±7,8	0,03± 0,10	82,8±8,6
LJ	19	866±286	24,8±12,3	-0,13± 0,22	28,2±5,6	0,06± 0,09	85,2±6,1
NM	12	803±253	24,9±12,7	-0,12± 0,29	26,6±5,6	0,06± 0,11	83,6±6,2
Skupaj	122	832±314	28,1±13,5	-0,06± 0,26	26,8±7,2	0,05± 0,10	84,2±7,4

IBM - indeks beljakovin in maščobe

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Telesne mere

V tabeli 6 so prikazana povprečja telesnih mer za krave črno-bele pasme s statusom bikovske matere v letu 2009 po zavodih in skupaj. Telesne mere višina vihra (VV), višina križa (VK), dolžina telesa (DT) in obseg prsi (OP) se izmeri ob odbiri BM. Običajno merjenje izvaja strokovni tajnik ali pa selekcionist območnega zavoda.

Tabela 6: Povprečja in standardne deviacije telesnih mer (VV - višina vihra, VK - višina križa, DT - dolžina telesa, OP-obseg prsi) pri bikovskih materah črno-bele pasme odbranih za leto 2009

Zavod	N(VV)	VV (cm)	N(VK)	VK (cm)	N(DT)	DT (cm)	N(OP)	OP (cm)
PT	25	144,1±3,1	25	146,0±3,3	25	145,6±2,9	25	205,9±5,0
CE	23	143,9±1,8	23	145,7±1,8	23	143,5±2,3	23	203,9±5,2
KR	47	144,4±2,7	47	146,3±2,5	47	145,0±2,6	47	205,8±6,2
LJ	20	144,7±1,8	20	146,7±1,6	20	144,7±2,5	20	205,9±4,2
NM	12	143,8±2,9	12	145,8±3,0	12	147,4±2,8	12	201,9±7,1
Skupaj	127	144,2±2,5	127	146,2±2,5	127	145,0±2,8	127	205,1±5,7

N – število BM pri katerih je bila izmerjena posamezna lastnost

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Telesne ocene

Povprečne ocene za telesne lastnosti okvir (OK), omišičenost (OM), oblika (OB) in vime (VI) pri odbranih bikovskih materah ČB pasme v letu 2009 v Sloveniji prikazuje tabela 7.

Tabela 7: Povprečja in standardne deviacije telesnih ocen (OK - okvir, OM - omišičenost, OB - oblika, VI - vime) bikovskih mater črno-bele pasme odbranih za leto 2009

Zavod	N(OK)	OK	N(OM)	OM	N(OB)	OB	N(VI)	VI
PT	25	6,9±1,0	25	5,8±0,4	25	6,2±0,5	25	6,5±0,5
CE	23	6,6±0,7	23	5,8±0,4	23	6,5±0,5	23	6,6±0,5
KR	47	6,9±1,0	47	5,7±0,5	47	6,5±0,5	47	7,0±0,6
LJ	20	7,1±0,9	20	5,8±0,4	20	6,4±0,5	20	6,8±0,7
NM	12	6,9±1,0	12	5,9±0,3	12	6,3±0,5	12	6,8±0,6
Skupaj	127	6,9±1,0	127	5,8±0,4	127	6,4±0,5	127	6,8±0,6

N - število BM pri katerih je bila ocenjena posamezna lastnost

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah